

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-05966
Otsuse kuupäev 21.07.2026
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja Runikon Retail OÜ (14611049)

Tarbija nõue Tarbija nõude suurus on 757.38 eur (lepingu mittekohane täitmine ja kahju tekitamine)

Resolutsioon:

1. Rahuldada Kaarel Kõutsi avaldus osaliselt.
2. Runikon Retail OÜ-l tasuda Kaarel Kõutsile 297,38 eurot, sealhulgas:
 - a. asenduselamispinna täiendavad kasutus- ja kõrvalkulud 148,58 eurot;
 - b. asenduselamispinna lepingujärgne koristuskulu 130 eurot;
 - c. nõudepesumasina reguleeritava jala asenduskulu 16 eurot;
 - d. ventilatsiooniühenduse siseliitmiku kulu 2,80 eurot.
3. Jätta avaldus ülejäänud 460 euro ulatuses rahuldamata, sealhulgas:
 - a. 160 eurot selgitamata sisuga täiendava hooldusteenuse eest;
 - b. 250 eurot väidetava sularahamakse tagastamiseks;
 - c. 50 eurot nõudepesumasina ühendamata jätmise eest.
4. Käesoleva otsusega ei lahendata:
 - a. 17. veebruaril 2026 väidetavalt tekitatud põrandakahjustuste kõrvaldamise nõuet;
 - b. 31. jaanuari–17. veebruari 2026 asenduselamispinna kulude nõuet;
 - c. õhupuasti ventilatsioonitorustiku täieliku parandamise või ümberehitamise nõuet ulatuses, mis ületab punktis 2 alapunktis d nimetatud 2,80 eurot.

Neid nõudeid ei ole 757,38 euro suuruse avalduse koosseisus eraldi summaliselt või mitterahalise nõudena piisavalt määratletud.

5. Kauplejal tuleb otsus täita 30 päeva jooksul arvates otsuse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Asjaolud:

Tarbija ostis 08.08 ja 11.08 IKEA-lt köögimööbli ning 11.08 ostis samast ka köögipaigalduse, mille kogumaksumus oli 1 104 eurot. Paigalduse teostas IKEA lepingupartner De Mööbel OÜ ajavahemikus 19.–21.08. Juba paigalduse esimesel päeval, 19.08, puuriti kappide kinnitamisel seinasse olemasolevasse veetorusse, mille tagajärjel lekkis kipsseina sisse ja parketi alla hinnanguliselt umbes 1100 liitrit vett. Korter oli enne seda perioodil mai–juuli täielikult renoveeritud.

Pärast tööde lõppu 21.08 avastas tarbija, et põrand on läbimärg ning vesi imbub põrandaliistude vahelt üles. Paigaldaja kutsuti tagasi, kuid tema hinnangul kuivab olukord iseenesest. Tarbija sulges koheselt vee, alustas põranda kuivatamist ja ventilatsiooni suurendamist. Samal ajal oli osa kahjustunud piirkondadest kaetud paigaldajate poolt pappkastidega, mille eesmärk jäi tarbijale arusaamatuks. Ülevõtmisel fikseeriti, et tööd ei olnud täielikult lõpetatud ning üks paneel oli kahjustatud.

24.08 teavitas tarbija tekkinud kahjustustest nii IKEA-t, De Mööbel OÜ-d kui ka oma kodukindlustust. 26.08 kohapealsel ülevaatusel De Mööbel OÜ esindajatega tuvastati, et leke pärines seinasisesest torust, kuhu oli kruviga kahjustus tekitatud. Esialgu väitis paigaldaja, et tegemist on tarbija torustiku rikkega, kuid see hiljem ümber lükati. Paigaldaja esindaja lubas esitada kindlustusjuhtumi, korraldada ajutise elukoha ning kõrvaldada kahju kiiresti.

Edasiselt suunas De Mööbel OÜ vastutuse kindlustusele ning keeldus konkreetsete kohustuste võtmisest. Tarbija sai teada, et tema kodukindlustus sellist kahju ei kata, kuna tegemist on kolmanda isiku tekitatud kahjuga. Kahjude hindamise protsessis tekkis segadus, kuna kaasati mitu hindajat (sh Bauserv ja Vaskor), kes andsid vastuolulist infot ning väitsid erinevalt, kas nad on esimesed hindajad. Tarbija hinnangul ei olnud menetlus läbipaistev.

Tarbija nõudis korduvalt, et talle tagataks ajutine elukoht, kuna korter oli kahjustuste tõttu elamiskõlbmatu: põrand oli märg, köök kasutamatu ning põrandaalune süsteem häiritud. IKEA vastas, et ajutise elukoha peab tarbija ise leidma ja kulud saab hiljem kindlustusele esitada. Tarbija hinnangul oli tegemist põhjendamatu viivitamise ja vastutuse vältimisega.

Kuna lahendust ei saanud, oli tarbija sunnitud alates 16.10.2025 ise ajutise elukoha leidma ning kandma sellega seotud kulusid. Korterit taastamistööde käigus selgus 03.11.2025 köögimööbli demonteerimisel täiendav paigaldusviga – metallist riputussiin oli paigaldatud ventilatsioonitoru ette ning toru oli kahjustatud. IKEA ei tunnistanud selle vea esinemist.

Edaspidises menetluses üritas paigaldaja tarbijalt nõuda täiendavat tasu paigalduse eest, kuigi tegemist oli kahju kõrvaldamisega. Pärast vaidlust nõustus paigaldaja siiski töid tegema. Kui 2026. aasta jaanuaris alustati mööbli tagasipaigaldamist, väitis paigaldaja, et projektilahendus on vale ning töid ei saa teha, ning lükkas paigaldust edasi. Selle tõttu pidi tarbija kasutama ka teist ajutist elukohta.

Veebruaris 2026 tehtud paigalduse käigus tekitati täiendavaid kahjustusi ja puudusi: kahjustati uut põrandat, lõhuti nõudepesumasina jalg, paigaldati kubu õhutorustik nõuetele mittevastavalt (ettenähtud 120 mm toru asemel kasutati oluliselt väiksema läbilaskevõimega ristkülikukujulist lahendust), jäeti nõudepesumasin ühendamata ning osa viimistlustöid tegemata. 21.02.2026 keeldus paigaldaja edasistest töödest. Köök jäi osaliselt kasutatavaks, kuid oluliste puudustega.

Tarbija pöördus korduvalt IKEA ja kindlustuse poole, kuid tema väitel ei ole tema nõudeid sisuliselt lahendatud. Ta esitas ajutise elukoha kulude prognoosi ja hiljem ka konkreetsed kulud, kuid need jäid osaliselt hüvitamata. Samuti nõuab tarbija hüvitist mitmete muude kulude eest, sealhulgas ajutise elukoha kommunaalkulud, lisakahjustused, varuosad, paigaldusvead ning 250 euro tagastamist, mille ta maksis paigaldaja töötajale sularahas töö eest, mida ei teostatud. Lisaks nõuab ta hüvitist nõudepesumasina ühendamata jätmise eest ning põrandakahjustuste kõrvaldamise eest.

Tarbija on alates 24.08.2025 kuni 16.03.2026 esitanud korduvalt kirjalikke nõudeid nii IKEA-le, paigaldajale kui ka kindlustusele, kuid tema hinnangul ei ole tekkinud kahju täielikult hüvitatud ega puudusi kõrvaldatud.

Tarbija nõude suurus on 757.38 eur.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja keeldub nõude rahuldamisest.

1. Asjaolud

1.1. Kaupleja selgitab, et tarbija tellis 11.08.2025 kööginõude ja -tehnikat paigaldusteenuse ning teenuse osutamise tingimused olid sätestatud monteeringutööde eeskirjas, millega tarbija tutvus ja nõustus.

1.2. Poolte kokkuleppel teostati paigaldustööd ajavahemikus 19.–21.08.2025 ning tööd viis läbi kaupluse lepingupartner De Mööbel OÜ.

1.3. 21.08.2025, pärast tööde üleandmist, teatas tarbija paigaldajale veekahjustusest korteris. Kahju põhjusena tuvastati seina sees oleva veetoru kahjustamine paigalduse käigus. Paigaldaja esitas kindlustusjuhtumi teate If P&C Insurance AS-le ning edasine kahjukäsitlemine, sealhulgas kahjude ja võimalike ajutise elamispinna kulude hüvitamine, toimus läbi kindlustusseltsi.

1.4. Kaupleja märgib, et kahjustatud korteri remont, mööbli ja tehnika demonteerimine, transport, hoiustamine ja tagasipaigaldamiseks ettevalmistamine toimus kolmandate isikute poolt tarbija ja kindlustusseltsi kokkulepete alusel ning selles osas puudub kauplusel detailne ülevaade.

1.5. Pärast ehitustööde valmimist pöördus tarbija 18.12.2025 paigaldaja poole sooviga leppida kokku kööginõude uuesti paigaldamine. Paigaldaja pakkus viivitamata aegu 26.12. ning 28.–29.12.2025, kuid tarbija viibis sel ajal Eestist eemal ning pakkus ise paigaldusajaks 06.01.2026. Tegelikult toodi mööbel korterisse tagasi alles 05.01.2026, mistõttu varasem paigaldus ei oleks olnud võimalik. Poolte kokkuleppel alustati paigaldusega 12.01.2026.

1.6. Paigaldustööde käigus tekkis probleem õhupuhasti kapi paigaldusega, kuna tarbija ei soovinud riputussiini paiknemist ventilatsiooniava ees. Kuna kohapeal ei leitud kohe sobivat lahendust, peatati tööd ja paigaldaja konsulteeris kauplejaga. Tarbija pöördus samuti kaupleja poole täiendava kinnituse saamiseks. Kaupleja nõustus tarbija seisukohaga, et esialgne lahendus ei olnud sobiv, mistõttu tehti tehniline muudatus ning töö viidi lõpule 17.02.2026.

2. Tarbija märgitud kahjud ja puudused

2.1. Köögikubu ventilatsiooni puuduste osas ei nõustu kaupleja tarbija väidetega, et paigaldus ei vasta nõuetele. Kaupleja selgitab, et kuigi torustiku keskel kasutati kitsamat plastiklahendust, vastab kubu ühendus tootja nõutud 120 mm läbimõõdule ning valitud lahendus oli tehniliselt põhjendatud ja esteetiliselt sobivam. Kaupleja rõhutab, et lahendus ei mõjuta seadme tavapärase ega ohutut kasutamist. Samuti lepitakse torulahendus tarbijaga kokku, kes ise hankis vajalikud materjalid ning tagastas hiljem kasutamata originaaltarvik, mille eest talle tehti tagasimakse.

2.2. Põranda kahjustuste ja nõudepesumasina jala purunemise osas leiab kaupleja, et väited ei ole tõendatud. Kaupleja juhib tähelepanu, et pärast veekahju osales korteris mitmeid erinevaid teenusepakkujaid, kes tegelesid mööbli ja tehnika eemaldamise, hoiustamise ja tagasitoomisega. Paigaldaja saabudes 2026. aasta jaanuaris olid osa esemeid juba ümber paigutatud või paigaldatud ning esines ka muid kahjustusi, mis ei olnud seotud paigaldaja tegevusega. Seetõttu ei ole võimalik tuvastada, millal ja kelle poolt väidetavad kahjustused tekkisid.

2.3. Nõudepesumasina ühendamata jätmise osas leiab kaupleja, et tegemist ei ole tööde lõpetamata jätmisega. Seade oli paigaldatud, kuid veeühendus jäi tegemata, kuna tarbija ei olnud loonud vajalikke tehnilisi eeldusi. Monteerimiseeskirja kohaselt peab tarbija tagama nõuetekohase vee- ja kanalisatsiooniühenduse. Paigaldaja hinnangul ei olnud olemasoleva ühenduse juures võimalik originaalühendust paigaldada ilma täiendavate tööde tegemiseta, mistõttu tellis tarbija ühenduse kolmandalt isikult ning kasutas mitteoriginaalseid osi.

3. Kahjunõue

3.1. Kaupleja väljendab kahetsust seoses veetorustiku kahjustamise ja sellest tuleneva veekahjuga, mis põhjustas viivitusi köögi lõplikul paigaldamisel. Samas ei nõustu kaupleja tarbija esitatud kahjunõuetega, leides, et need on alusetud ja ebapiisavalt tõendatud.

3.2. Asenduskorteri kulude osas leiab kaupleja, et nende katmine kuulub kindlustusjuhtumi raames kindlustusseltsi pädevusse ning kulude ulatuse ja perioodi määrab kindlustusandja. Kaupleja ja tarbija vahel puudus kokkulepe, mille kohaselt pidanuks kaupleja sellised kulud hüvitama. Kaupleja juhib tähelepanu, et ehitustööd olid tarbija enda andmetel lõpetatud 23.12.2025 ning korter oli seejärel kasutatav. Seetõttu ei olnud edasine asenduskorteri kasutamine seotud köögi puudumisega, vaid varasema veekahjuga. Kaupleja hinnangul puudub tal kohustus neid kulusid hüvitada.

3.3. Tarbija väidetud 250-eurose sularahamakse osas märgib kaupleja, et selle kohta puuduvad tõendid ning paigaldaja on sellise makse saamist eitanud. Samuti ei kuulu kirjeldatud lisatööd kaupleja pakutava teenuse hulka ning võimalike lisatööde tellimine toimub eraldi kokkuleppel paigaldajaga, mille eest kaupleja ei vastuta. Seetõttu peab kaupleja seda nõuet alusetuks.

3.4. Kaupleja leiab, et ka tarbija nõuded seoses ventilatsiooni, väidetavate kahjustuste ja nõudepesumasina ühendamata jätmisega on põhjendamatud, tuginedes esitatud selgitustele ja tõenditele. Kaupleja hinnangul ei ole tal kohustust nimetatud kulusid hüvitada.

Tarbija selle vastusega ei nõustu ning leiab, et vaidlus vajab lahendamist tarbijavaidluste komisjonis. Tarbija märgib täiendavalt taustana, et IKEA poolt saadetud paigaldaja oli vene keelt kõnelev isik, kellega suhtlemisel esines keelebarjäär, mistõttu ei olnud võimalik saada piisavat ja arusaadavat infot tööde käigu ega tehtavate otsuste kohta.

Tarbija peab tekkinud olukorda arusaamatuks, rõhutades, et teenus osteti IKEA-lt, kes andis selle edasi koostööpartnerile, kuid vastutuse osas suunatakse tarbija kord paigaldaja, kord kindlustuse poole. Tarbija hinnangul ei saa kaupleja väita, et tal puudub teave, kuna tegemist on tema enda partneri tegevusega ning vajalik info peaks olema kättesaadav.

Punkti 1.3 osas selgitab tarbija, et kindlustus ei ole kahjusid täielikult hüvitanud, põhjendades seda sellega, et nende hinnangul ei ole süüdi paigaldaja, vaid IKEA projekti muudatused. Tarbija rõhutab, et talle ei ole esitatud ühtegi uut projekti ega selgitust väidetava muudatuse kohta. Punkti 1.4 kohta märgib tarbija, et kõik tegevused toimusid kindlustusega kooskõlastatult, kuid kindlustus keeldus kahju hüvitamast, mille kohta on esitatud varasem kirjavahetus.

Punkti 1.6 osas ei nõustu tarbija väitega, justkui oleks tema soovinud paigalduse peatamist. Tarbija selgitab, et tema nõudis üksnes korrektset teostust ning paigaldaja väitis, et muudmoodi ei ole võimalik. Tarbija rõhutab, et paigaldaja töötas esialgsel paigaldusel suuresti üksi ning tarbija viibis objektil vaid lühiajaliselt, mistõttu ei vasta tõele väide, et ventilatsioonitoru sulgev lahendus oleks temaga kooskõlastatud. Tarbija hinnangul oli tegemist paigaldaja omavolilise tegevusega.

Punkti 2.1 osas viitab tarbija konkreetsele paigaldusjuhendile, mille kohaselt peab kogu õhupuhasti torustik olema vähemalt 120 mm läbimõõduga. Tarbija rõhutab, et tegelikkuses kasutatud toru mõõtudega 50x105 mm ei vasta sellele nõudele, ning väide, et ainult ühenduskoht on 120 mm, ei ole sisuliselt piisav. Tarbija märgib ka, et paigaldaja ei kooskõlastanud torulahendust temaga, vaid hankis vajalikud detailid ise. Tarbija esitab tõendina ostutšeki, millelt nähtub, et kauba ostis paigaldaja ning makse tehti kaardiga, mis ei kuulu tarbijale.

Tarbija rõhutab, et paigalduse esteetiline külg ei ole esmatahtis, vaid oluline on seadme korrektne toimimine. Tema sõnul ei täida kubu oma funktsiooni, kuna ei suuda toiduvalmistamisel tekkivat auru piisavalt eemaldada. Lisaks kirjeldab tarbija olukorda, kus paigaldaja keeldus arve alusel makse tegemisest või sidus selle lisatasuga, pakkudes alternatiivina ülekannet eraisikule või sularahamakset.

Punkti 2.2 osas märgib tarbija, et ta juhtis põranda ja seadme kahjustustele kohe paigaldaja tähelepanu ning paigaldaja nõustus sellega ja suunas tarbija pöörduma IKEA poole. Tarbija hinnangul on ebaloogiline, et hiljem loetakse need kahjustused tõendamata.

Punkti 2.3 osas ei nõustu tarbija väitega, et nõudepesumasinat ei saanud ühendada tema loodud tingimuste tõttu. Tarbija selgitab, et pakkus paigaldajale sama ühenduslahendust, mille teine paigaldaja hiljem probleemideta paigaldas. Samuti väidab tarbija, et ilurõnga eemaldamiseks ei

olnud vajalik kraani demonteerimine ning varasem paigaldaja lihtsalt ei tulnud lahendusega toime.

Punkti 3.2 osas selgitab tarbija, et kindlustus hüvitas küll osa üürikuludest, kuid mitte kommunaalkulusid, põhjendades seda vastutuse puudumisega paigaldaja poolel ning viidates projekti muutmisele. Tarbija küsib, kes sellisel juhul vastutab, rõhutades taas, et lepinguline suhe oli tal IKEA-ga. Tarbija ei nõustu väitega, et korter oli 23.12.2025 elamiskõlbulik, kuna köök ja mööbel puudusid, ning leiab, et elamiskõlblikkust ei saa hinnata samaväärsena köögiga ja ilma köögita korteris. Samuti rõhutab ta, et kahju tekkis 21.08.2025, mil köök oli väidetavalt valmis ja üle antud.

Punkti 3.3 osas väidab tarbija, et nii IKEA köögiplaneerija kui ka paigaldaja juhendasid teda lisatöid kokku leppima otse paigaldajaga. Tarbija hinnangul esindas paigaldaja IKEA-t ning seetõttu peab vastutuse kandma IKEA.

Komisjoni põhjendus:

1. Õigussuhte kvalifikatsioon ja kaupleja vastutus

Poolte vahel sõlmitud köögmööbli ja kodutehnika paigaldamise leping on VÕS § 635 lõike 1 tähenduses töövõtuleping. Töövõtja kohustus ei piirdu töö tegemiseks vajalike toimingute sooritamise, vaid töövõtja peab saavutama lepingus kokkulepitud tulemuse. Käesoleval juhul oli selleks nõuetekohaselt, ohutult ja eesmärgipäraselt paigaldatud köök koos tellitud kodutehnika paigaldusega. Riigikohtu praktika järgi on töövõtuleping üldjuhul tulemuse saavutamisele suunatud leping.

Paigaldusteenuse tellimus ja tasumine toimusid Runikon Retail OÜ-ga. Tarbija ei sõlminud põhitöö paigalduslepingut De Mööbel OÜ-ga.

TsÜS § 132 lõike 2 järgi vastutab isik teise isiku käitumise ja temast tulenevate asjaolude eest nagu enda käitumise eest, kui ta kasutab seda isikut pidevalt oma majandus- või kutsetegevuses ja teise isiku käitumine ning temast tulenevad asjaolud on seotud selle majandus- või kutsetegevusega. Runikon Retail OÜ kasutas De Mööbel OÜ-d tarbijaga sõlmitud paigalduslepingu täitmiseks. Seetõttu omistatakse De Mööbel OÜ ja selle paigaldajate tegevus Runikon Retail OÜ-le.

Paigaldaja vastutuskindlustus reguleerib paigaldaja, kaupleja ja kindlustusandja sisemist majanduslikku riski. Kindlustusandja seisukoht ei määra, kas Runikon Retail OÜ vastutab tarbija ees paigalduslepingu rikkumise eest. Kaupleja võib vajaduse korral esitada tagasinõude paigaldaja või kindlustusandja vastu, kuid see ei muuda tarbija lepingupartnerit.

Võimalik kindlustushüvitis tuleb topelthüvitamise vältimiseks arvesse võtta. Käesolevas asjas ei ole aga tõendatud, et konkreetselt käesoleva otsusega rahuldatavad 148,58 euro, 130 euro, 16 euro ja 2,80 euro suurused nõudeosad oleks tarbijale juba hüvitatud.

2. Monteerimistöode eeskiri ja lisatööd

Tarbija allkirjastatud monteerimistööde eeskirja kohaselt võis tarbija sõlmida täiendavate tööde ja materjalide kohta eraldi kokkuleppe paigaldusteenust osutava ettevõtjaga.

Nimetatud tingimus võib kohalduda tegelikult iseseisvatele lisatöödele, mis ei kuulunud IKEA-lt ostetud põhitöö hulka. Seda ei saa aga tõlgendada nii, et Runikon Retail OÜ vabaneb vastutusest:

IKEA-lt ostetud paigaldusteenuse nõuetekohase täitmise eest;

põhitöö puuduste kõrvaldamise eest;

põhitöö tegemisel tarbija varale tekitatud kahju eest;

kaupleja enda koostatud projekti või tehnilise lahenduse sobivuse eest.

VÕS §§ 35, 39 ja 42 järgi tuleb ebaselget tüüptingimust tõlgendada tingimuse kasutaja kahjuks ning tarbijat ebamõistlikult kahjustav tüüptingimus võib olla tühine. Sama põhimõtet toetavad direktiivi 93/13/EMÜ artikli 3 lõige 1, artikkel 5 ja artikli 6 lõige 1: tarbijaga eraldi läbi rääkimata lepingutingimus ei tohi põhjustada tarbija kahjuks olulist tasakaalustamatust, tingimus peab olema selge ning ebaõiglane tingimus ei ole tarbijale siduv.

3. Töö lepingutingimustele vastavus

VÕS § 641 järgi peab töö vastama lepingutingimustele. Töö peab muu hulgas sobima kokkulepitud otstarbeks ning sellise kokkuleppe puudumisel otstarbeks, milleks sama liiki tööd tavaliselt kasutatakse. Professionaalse töövõtja töö peab vastama vähemalt keskmisele kvaliteedile, heale kutsetavale, kohaldatavatele tehnilistele nõuetele ja asjakohastele tootja juhenditele.

Riigikohtu praktika kohaselt peab professionaalne töövõtja hindama talle esitatud projekti, juhiste ja eeltööde sobivust ning hoiatama tellijat asjaolude eest, mis võivad takistada nõuetekohase tulemuse saavutamist. Kui professionaalne töövõtja väidab, et töö nõuetekohane tegemine oli tellija projekti või eeltöö puuduse tõttu võimatu, peab ta puudusele õigeaegselt tähelepanu juhtima ja selle tähendust selgitama.

4. Veetoru kahjustamine

Veetoru kahjustamine seinä puurimisel kujutab endast lepingurikkumist. Töövõtulepingust tulenev kaitsekohustus hõlmab kohustust vältida töö tegemisel tellija muu vara kahjustamist.

Komisjon ei järelda, et iga seinä puurimise korral peab töövõtja tingimata kasutama üht konkreetset tehnilist seadet. Nõutav ettevaatusabinõu sõltub ehitusest, dokumentatsioonist ja objekti asjaoludest. Professionaalne paigaldaja peab siiski enne puurimist kasutama asjaoludele vastavaid mõistlikke abinõusid, et selgitada välja võimalike torude ja elektrijuhtmete asukoht või teavitada tellijat tuvastamata riskist.

Kaupleja ei ole tõendanud, et toru asukohta kontrolliti, et tarbijale anti enne puurimist konkreetne riskihoiatus või et toru kahjustamine oli professionaalse hoolsuse rakendamisest hoolimata vältimatu.

VÕS § 103 lõike 1 kohaselt eeldatakse, et lepingurikkumine ei ole vabandav. Kaupleja ei ole esitanud asjaolusid, mis muudaksid veetoru kahjustamise vabandavaks.

5. Kahju hüvitamise üldised eeldused

VÕS § 101 lõike 1 punkti 3 ja § 115 lõike 1 järgi võib võlausaldaja nõuda lepingurikkumisega põhjustatud kahju hüvitamist. VÕS §§ 127 ja 128 järgi tuleb tuvastada:

- lepingurikkumine;

kahju olemasolu ja suurus;

põhjuslik seos rikkumise ja kahju vahel;

kahju kuulumine rikutud kohustuse kaitse-eesmärgi;

kahju ettenähtavus, kui seadus ei näe ette teisiti.

Põhjusliku seose hindamisel tuleb küsida, kas kahju oleks tekkinud ka siis, kui lepingut oleks nõuetekohaselt täidetud. Riigikohtu praktika järgi ei piisa üksnes rikkumise ja kahju ajalisest järgnevusest, kuid põhjuslik seos on olemas, kui rikkumise kõrvalejätmisel oleks kahjulik tagajärg jäänud saabumata. Kahju hüvitamise eesmärk on asetada kahjustatud isik võimalikult lähedasse varalisse olukorda sellele, milles ta oleks olnud nõuetekohase täitmise korral.

Veetoru kahjustamata jätmise korral ei oleks olnud vaja selle juhtumi tõttu köögimööblit ja kodutehnikat eemaldada, korterit taastada ega kasutada sellel põhjusel ajutist elamispinda. Seega on veekahju kõrvaldamise ajaks kantud mõistlikud asenduselamispinna lisakulud põhimõtteliselt rikkumisega põhjuslikus seoses ning hõlmatud paigaldaja kaitsekohustuse eesmärgiga.

6. Asenduselamispinna kulud

6.1. Ajavahemik 1.–16. jaanuar 2026

Minikontor OÜ 28. veebruari 2026 arve nr 71 viitab üürilepingule kuupäevaga 14. oktoober 2025 ja perioodile 1.–16. jaanuar 2026. Arve kogusumma on 438,58 eurot.

Kaupleja on väitnud, et tarbija ei saanud paigaldajaid vastu võtta 26., 28. ega 29. detsembril ning 5. jaanuari hommikul. See asjaolu ei katkesta iseenesest põhjuslikku seost veekahju ja 1.–16. jaanuari asenduselamispinna kulude vahel.

Esiteks põhjustas asenduselamispinna vajaduse algselt paigaldustöö käigus tekitatud veekahju, mitte tarbija eemalviibimine.

Teiseks pakkus tarbija pärast naasmist tööde alustamist 6. jaanuaril. Tarbija nõustus paigaldaja järgmise pakkumisega alustada 12. jaanuaril.

Kolmandaks ei lõpetatud töid 12. jaanuaril, sest tekkis sisuline tehniline vaidlus IKEA projekti,

ventilatsiooniava ja kinnitussiini lahenduse üle. Paigaldaja teatas ise, et ootab IKEA lahendust. Kaupleja ei ole tõendanud, et 26., 28. või 29. detsembril või 5. jaanuaril alustatud töö oleks kindlasti samal päeval nõuetekohaselt lõpetatud ja et hiljem ilmnenud ventilatsiooni- ja projektiprobleemi ei oleks siis tekkinud.

Seetõttu ei ole tõendatud VÕS § 139 kohaldamise eeldused selliselt, et 1.–16. jaanuari kulusid tuleks tarbija enda käitumise tõttu vähendada.

6.2. Tavapärased kasutus- ja kõrvalkulud

Arvel on järgmised kulud:

- elekter 20,45 eurot;
- vesi, kanalisatsioon ja vee soojendamine 11,41 eurot;
- soojusenergia 75,74 eurot;
- prügivedu 3,10 eurot;
- remondifond 5,08 eurot;
- haldusteenus 10,05 eurot;
- tavapärane hooldusteenus 22,75 eurot.

Nende summa on 148,58 eurot.

Nimetatud kulud on arvel ajaliselt ja esemeliselt määratletud. Need kaasnesid tarbijale ajutise elamispinna kasutamisega. Kaupleja ei ole tõendanud, et need konkreetsed kulud oleks kindlustusandja juba hüvitanud või et tarbija sai nende kandmise tulemusena sellise rahaliselt mõõdetava säästu, mis tuleks VÕS § 127 lõike 5 järgi maha arvata.

Seetõttu kuulub hüvitamisele 148,58 eurot.

6.3. Koristustööd 130 eurot

Arvel sisaldub 130 euro suurune rida „Koristustööd vastavalt üürilepingule“.

See arverida erineb 160-eurosest üldsõnalisest hooldusteenusest. Koristustöö puhul on märgitud nii teenuse sisu kui ka selle lepinguline alus. Tegemist on ajutise elamispinna kasutamise lõpetamisega seotud ühekordse kuluga.

Komisjon peab tavapärast lõppkoristuse kulu ajutise elamispinna kasutamisega mõistlikult kaasnevaks kuluks. Ilma veekahju ja sellest põhjustatud ajutise elamispinna vajaduseta ei oleks tarbija pidanud kõnealust ajutist üürilepingut sõlmima ega selle lõpetamisel koristuskulu kandma.

Asjaolu, et esitatud dokument on arve ja toimikust ei nähtu selle tasumine arve väljastamise ajal, ei välista kahju. VÕS § 128 lõige 3 võimaldab käsitada varalise kahjuna ka mõistlikult vajalikku kulu, mille tasumise kohustus on tekkinud või tekib.

Kaupleja ei ole tõendanud, et 130 eurot oleks juba hüvitatud või et arve ei vasta tegelikule kohustusele.

Seetõttu kuulub hüvitamisele 130 eurot.

6.4. Täiendav hooldusteenus 160 eurot

Arvel sisaldub eraldi 160 euro suurune rida „Hooldusteenus Sepa 28-10 vastavalt kokkuleppele“.

Komisjonile ei ole esitatud selle kokkuleppe teksti ega teenuse kirjeldust. Arvestades, et samal arvel on juba eraldi välja toodud tavapärane hooldusteenus 22,75 eurot, ei ole võimalik tuvastada:

milliseid täiendavaid töid 160 euro eest tehti;

millal need tööd tehti;

miks olid need veekahju tõttu vajalikud;

kas tegemist oli tarbija tavapärase lepingulise kohustuse või erakorralise lisakuluga;

kas summa vastab mõistlikule turuhinnale.

Üksnes üldsõnaline arverida ei tõenda piisavalt kahju sisu ega põhjuslikku seost.

Nõue 160 euro ulatuses jääb rahuldamata.

7. Nõudepesumasina reguleeritav jalg

Tarbija esitas Infolink Grupp OÜ 17. veebruari 2026 arve nr 2178363. Arve kohaselt on nõudepesumasina reguleeritava jala hind koos käibemaksuga 16 eurot. Arve väljastamise ajal oli tasumisele kuuluv summa 16 eurot.

Kolimisteenuse osutaja kinnitas 11. märtsil 2026 kirjalikult, et nõudepesumasina transport tehti korrektselt ning masin anti üle tervelt ja ilma vigastusteta. Kinnitus anti küll pärast vaidluse tekkimist tarbija päringu alusel ega ole sama kaaluga kui vahetult üleandmisel koostatud üksikasjalik akt, kuid tegemist on pooltest sõltumatu teenuseosutaja kirjaliku kinnitusega.

Tarbija teatas nõudepesumasina jala probleemist vahetult pärast 17. veebruari paigaldust. Paigaldaja väitis hiljem, et masin saabus juba sellises seisukorras, kuid kaupleja ega paigaldaja ei ole esitanud enne tööde alustamist koostatud fotot, vastuvõtuakti või muud dokumenti, milles puuduv või purunenud jalg oleks fikseeritud.

Tõendeid kogumis hinnates on tõenäolisem, et jalg sai kahjustada või kadus paigaldustööde käigus. Kaupleja üldine viide teiste teenuseosutajate varasemale viibimisele ei kaalu üles

kolimisteenuse osutaja kinnitust, tarbija vahetut teadet ja paigaldaja koostatud tööde-eelse kahjustuse fikseeringu puudumist.

VÕS § 128 lõike 3 järgi ei pea mõistlikult vajalik asenduskulu olema enne otsuse tegemist tingimata juba tasutud. Lisaks nähtub kirjavahetusest, et tarbija sai uue jala hiljem kätte.

Seetõttu kuulub hüvitamisele 16 eurot.

8. Õhupuhasti ventilatsiooniühendus

8.1. Kinnitussiini paigutus

Kaupleja on tunnistanud, et esialgne lahendus, mille puhul kapi kinnitussiin paiknes ventilatsiooniava ees, ei olnud sobiv. Seda lahendust muudeti.

Seega on tõendatud, et vähemalt esialgne paigalduslahendus ei vastanud nõuetekohase ja funktsionaalse paigalduse nõuetele. Küsimus ei olnud üksnes tarbija esteetilisest eelistusest, vaid ventilatsiooniava kasutatavuses.

8.2. Ventilatsioonikanali mõõtmed

UNDERVERK õhupuhasti paigaldusjuhendi toimikus esitatud teksti kohaselt tuleb õhupuhasti ühendada tõmbelõõriga vähemalt 120 mm läbimõõduga toru abil ja tee lõõrini peab olema võimalikult lühike.

Kaupleja väide, et üksnes õhupuhasti vahetu ühenduskoht peab olema 120 mm, ei vasta juhendi lause tavapärasele keelelisele tähendusele. Juhend kirjeldab õhupuhasti ja tõmbelõõri vahelist toru, mitte üksnes seadme ühendusotsikut.

Esitatud materjalides on kasutatud ristkülikukujulise kanali mõõtudena 50 × 105 mm ja ostudokumentidel ligikaudu 55 × 110 mm. Mõlema variandi ristlõike pindala on oluliselt väiksem kui 120 mm läbimõõduga ringikujulisel torul:

Ø 120 mm toru ristlõike pindala on ligikaudu 11 310 mm²;

50 × 105 mm kanali pindala on 5250 mm² ehk ligikaudu 46% Ø 120 mm toru pindalast;

55 × 110 mm kanali pindala on 6050 mm² ehk ligikaudu 54% Ø 120 mm toru pindalast.

Ristlõike pindala võrdlus ei tõenda üksinda õhu tegelikku vooluhulka. Seda mõjutavad ka toru pikkus, hüdrauliline läbimõõt, kuju, sisepinna takistus, põlvede arv, rõhukadu, ventilatsioonisüsteemi vasturõhk ning õhupuhasti ventilaatori karakteristik.

Võrdlus näitab siiski, et kasutatud kanal ei ole geomeetriliselt samaväärne vähemalt 120 mm läbimõõduga toruga. Kaupleja ei ole esitanud:

tootja kirjalikku kinnitust sellise kanali lubatavuse kohta;

tehnilist arvutust;

õhuvoolu või rõhukao mõõtmist;

pädeva spetsialisti arvamust;

muud tõendit, et kasutatud lahendus tagab tootja nõudega samaväärse jõudluse.

Kaupleja üldsõnaline kinnitus, et lahendus ei mõjuta tavapärasest kasutamist, ei ole tehnilise vastavuse tõendamiseks piisav.

8.3. Väidetav kooskõlastus tarbijaga

Kaupleja ei ole esitanud tööakti, e-kirja, sõnumit ega muud dokumenti, millest nähtuks, et tarbijale selgitati:

tootja juhendis kirjeldatud nõuet;

kavandatavat kõrvalekallet;

kasutatava kanali tegelikke mõõtmeid;

kõrvalekalde võimalikku mõju õhuvoolule;

alternatiivseid lahendusi.

Tarbija eitab sellise nõusoleku andmist. Tarbija kirjeldatud keelebarjäär ei tõenda iseenesest lepingurikkumist, kuid muudab ebausutavaks kaupleja väite teadlikust ja informeeritud suulisest kooskõlastusest, kui seda ei toeta ükski kirjalik dokument.

Samuti ei ole kaupleja tõendanud, et tarbija ise valis või ostis kasutatud kitsama torulahenduse. Esitatud ostudokumentidest nähtub, et vähemalt osa materjale ostis paigaldustööga seotud isik ning maksed tehti kaardiga, mille lõppnumber ei kuulu tarbija väitel talle.

Lisade kohaselt tagastas tarbija 7. oktoobril 2025 IKEA-le viis MITTLED köögikapi valgustit ja ühe NYTTIG TUB 150 painduva ventilatsioonitoru ning IKEA maksis nende eest tarbijale sularahas tagasi kokku 80 eurot, millest toru osa oli 20 eurot. Nimetatud dokument tõendab algse painduva toru tagastamist ja IKEA poolt tarbijale tehtud tagasimakset. See ei tõenda siiski, et tarbija valis, ostis või kiitis heaks hiljem kasutatud kitsama riskülikukujulise ventilatsioonikanali ega seda, et hilisem lahendus vastas tootja paigaldusjuhendile.

Komisjon leiab, et olemasolevate tõendite alusel ei ole kaupleja ümber lükanud tarbija väidet ventilatsioonilahenduse lepingutingimustele mittevastavuse kohta.

8.4. Õiguskaitsevahendi ulatus

Tarbija ei ole 757,38 euro suuruse nõude raames esitanud ventilatsioonitorustiku täieliku parandamise hinnapakkumist ega määratlenud resolutsioonis täidetavat mitterahalist nõuet, näiteks

milliste mõõtmete, materjali või tehnilise projektiga torustik kaupleja paigaldama peab.

Komisjon ei saa omal algatusel määrata parandustööde hinda ega kujundada tarbija eest tehniliselt uut parandamisnõuet.

Tarbija on aga esitanud 2,80 euro suuruse ventilatsiooniühenduse siseliitmiku kulu. Arvestades, et ventilatsiooniühendust tuli esialgse sobimatu lahenduse tõttu muuta, on see vähene ja mõistlik kulu rikkumisega piisavas seoses.

Seetõttu kuulub hüvitamisele 2,80 eurot.

Käesolev otsus ei välista ventilatsioonilahenduse täieliku parandamise nõude esitamist eraldi, kui nõue määratletakse täpselt ja seda toetab tehniline hinnang või parandamise hinnapakkumine.

9. Nõudepesumasina ühendamata jätmise eest nõutud 50 eurot

Monteerimistööde eeskirja kohaselt pidi tarbija tagama vee- ja kanalisatsiooniühenduste paigaldusvalmiduse. Paigaldaja väitel paiknes veekraan selliselt, et nõudepesumasina originaalvoolikut ei saanud ilma täiendava torutööta ühendada.

Tarbija on tõendanud, et teine isik ühendas masina hiljem, liigutades dekoratiivset elementi ja kasutades painduvat voolikut. Kaupleja esitatud fotost nähtub, et hilisem ühendus ei ole tehtud nõudepesumasina originaalvoolikuga.

Sellest ei saa kindlalt järeldada, et algne paigaldaja ei oleks saanud masinat ühegi professionaalselt sobiva lahendusega ühendada. Samuti ei saa üksnes hilisema ühenduse olemasolu põhjal järeldada, et paigaldaja oli kohustatud kasutama just sama mitteoriginaalset ühendusdetaili.

Komisjonil ei ole vaja lõplikult lahendada, kas paigaldaja oleks pidanud pakkuma mõnda muud ühenduslahendust, sest 50 euro suuruse rahalise nõude alus ja suurus on igal juhul tõendamata.

Tarbija ei ole esitanud:

hilisema ühendamise arvet;

50 euro tasumist tõendavat dokumenti;

hinnapakkumist;

arvutust, millest nähtuks nõudepesumasina ühendamise töö väärtus;

tõendeid, mille alusel saaks hinna alandamist VÕS § 112 järgi arvutada.

Kui nõuet käsitada kahju hüvitamise nõudena, ei ole tõendatud 50 euro suuruse kahju tekkimine. Kui nõuet käsitada hinna alandamise nõudena, ei ole tõendatud lepingukohase ja puudusega töö väärtuste suhe.

Seetõttu jääb nõue 50 euro ulatuses rahuldamata.

10. Väidetav 250 euro sularahamakse

Tarbija on järjepidevalt väitnud, et andis paigaldajale 2025. aasta augustis lisatööde eest 250 eurot sularahas. De Mööbel OÜ ja paigaldaja eitavad raha saamist. De Mööbel OÜ selgituse kohaselt pidi lisatööde aeg olema fikseeritud tööaktis ning arveldus toimuma arve alusel.

Tarbija väidet toetab kaudselt asjaolu, et paigaldaja ostis täiendavaid materjale ning osa lisatöid oli alustatud. See ei tõenda aga iseenesest, et tarbija andis paigaldajale 250 eurot.

Toimikus olev kajastab küll sularahatehingut, kuid selle tehingu suund ja sisu on teistsugused: 7. oktoobril 2025 maksis IKEA tarbijale kauba tagastamisel sularahas tagasi 80 eurot. Dokument ei kajasta tarbija poolt paigaldajale 250 euro üleandmist ega tõenda sellise makse tegemist.

Väidetavat 250 euro üleandmist paigaldajale ei kinnita:

kviitung;

tööakt;

arve või hinnapakkumine;

sularaha väljavõtmise dokument koos muu seostava tõendiga;

raha üleandmist pealt näinud isiku kinnitus;

paigaldaja sõnum või e-kiri, milles ta tunnistaks 250 euro saamist;

muu sõltumatu tõend.

Tarbija korduvad kirjalikud avaldused on tõendite hindamisel asjakohased, kuid sama väite kordamine ei muuda seda sõltumatuks tõendiks. Materjalitšekid tõendavad materjalide ostmist, mitte 250 euro üleandmist.

Isegi kui makse fakt oleks tõendatud, tuleks täiendavalt tuvastada:

kelle nimel paigaldaja raha vastu võttis;

millised tööd 250 euro eest kokku lepit;

kas kokkuleppe pool oli Runikon Retail OÜ, De Mööbel OÜ või paigaldaja isiklikult;

kas paigaldajal oli Runikon Retail OÜ nimel sularaha vastuvõtmiseks tegelik või näiv esindusõigus.

Kuna makse fakt ise ei ole piisavalt tõendatud, ei ole komisjonil vaja nendele küsimustele lõplikku vastust anda.

Komisjon ei tee järeldust tarbija väidete kohta, mis puudutavad võimalikku käibemaksu vältimist

või paigaldaja eelistatud makseviisi. Sellise järelduse tegemiseks puuduvad piisavad tõendid ning see ei ole käesoleva tsiviilõigusliku maksenõude lahendamiseks vajalik.

Nõue 250 euro ulatuses jääb rahuldamata.

11. Põrandakahjustused ja muud eraldi määratlemata nõuded

Tarbija esitatud fotodel on nähtavad põrandapinna kriimustused ja laudade või detailide ühenduskohtade kahjustused. Tarbija väidab, et kahjustused tekkisid 17. veebruari 2026 paigaldustööde käigus, ning teatas neist pärast töid.

Kaupleja vaidleb põhjuslikule seosele vastu ja viitab teiste teenuseosutajate varasemale tegevusele.

Käesoleva 757,38 euro suuruse nõude koosseisus ei ole põrandakahjustuse kõrvaldamise summat määratletud. Samuti ei ole esitatud põrandaparandamise hinnapakkumist ega täpset mitterahalist nõuet.

Seetõttu ei saa komisjon põrandakahjustuse eest rahalist summat määrata. Samas ei jäeta põrandakahjustuse võimalikku nõuet käesoleva otsusega sisuliselt rahuldamata. Küsimus jääb otsustamata ning seda on võimalik hinnata eraldi täpselt määratletud nõude ja täiendavate tõendite alusel.

Sama kehtib 31. jaanuari–17. veebruari 2026 asenduselamispinna kulude kohta. Tarbija on nendele kuludele kirjavahetuses viidanud, kuid need ei sisaldu tuvastatavalt 757,38 euro arvestuses ning komisjonile ei ole esitatud nende kohta käesolevas nõudes eristatavat summat.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/